

foto AVolker Vornehm

Cristina RUSIECKI

~ CÂT CONTEAZĂ OMENIA?

Închis într-o cușcă. Numai tu cu ei. Căștile din urechi amplifică sunetele. Ca și senzația că universul la care te uiți te poate înghiți din clipă în clipă. Mai ales că e înconjurat de oglinzi. La început, poți să o iei ca pe un *peep show*. E doar pentru tine. Numai că nu de plăcere e vorba, ci de oroare. Faci parte din el. Ce vezi este atât de realist încât, dacă ai ghinion, s-ar putea întâmpla în camera ta. Adică atrocitățile după care te doare stomacul când ieși de la show. Despre ele vorbim. Doar că, în timp ce noi „vorbim” sau le privim pe scenă, încă într-un anumit confort, ele se întâmplă la o mie de kilometri. Acum. De-adevăratelea!

Sarah Kane și-a scris prima piesă, *Blasted*, tot în timpul unui război, cel din Bosnia. Tot cu tortură, atrocități și viol ca strategie de război. Exact cum fac rușii în Ucraina. Contemporan cu „operațiunea specială”, regizorul Bobi Pricop a montat prima dintre cele cinci piese ale lui Sarah Kane la Teatrul „Andrei Mureșanu” din Sfântu Gheorghe. Cuștile de plexiglas de care aminteam, în care ești doar tu cu scena, fără semeni pe care să te bazezi, fac parte din conceptul scenografei Oana Micu.

Un scurt remember: suicidară la 28 de ani, aflată la a doua tentativă de sinucidere într-un spital de boli nervoase, Sarah Kane s-a luptat toată viața cu depresia. Apropiatii au considerat că, după respingerea cvasiunanimă a primei sale piese, *Blasted*, boala i s-a adâncit. La fel de violentă ca și piesele ei, pe care teoreticianul mișcării britanice *In-yer-face*, Aleks Sierz, le considera cele mai reprezentative ale direcției. Denumit și perioada de „sânge și spermă”, teatrul de început al lui Sarah Kane și al altui contemporan faimos, Mark Ravenhill, și-a câștigat titlul grație „mixturii de sex, violență și poezie a străzii”, arată Aleks Sierz în volumul *In-Yer-Face Theatre: British Drama Today*. Piese ca *Trainspotting*, *Blasted*, *Shopping and Fucking* „sunt mai mult decât o colecție de tactici de a șoca: luate împreună, reprezintă o critică consistentă asupra vieții moderne, care se concentrează pe problema violenței, a masculinității, a mitului post-feminist și pe futilitatea consumismului”. Aleks Sierz continuă: „Teatrul *In-yer-face* înșfacă spectatorii de ceafă și îi scutură până pricep mesajul”. Care e scopul acestui tratament? „Teatrul *In-yer-face* șochează publicul prin

extremismul limbii și al imaginilor, îl destabilizează prin franchețea emoțională și îl deranjează punând întrebări acute despre normele morale. Nu numai că însumează *zeitgeist* (*spiritul vremii*), dar îl și critică. Cele mai multe dintre piesele *In-yer-face* nu arată evenimentele într-o manieră detașată, dând publicului posibilitatea să speculeze în legătură cu ele; dimpotrivă, sunt *experiențiale* – vor ca publicul să simtă emoțiile extreme prezentate pe scenă”. Toate mențiunile britanicului se regăsesc punct cu punct în spectacolul lui Bobi Pricop. Într-un interviu pe care i-l luam lui Aleks Sierz, criticul își aducea aminte că Sarah Kane a vrut să scrie o piesă despre Bosnia. Dar începuse deja una despre violența conjugală. Așa se face că în *Blasted* a lipit două părți complet diferite.

Într-adevăr, la început, o cameră de hotel, cu flori, pat aranjat și șampanie în frapieră. Peste sunetul cu tentă ambientală, bine conceput de Eduard Gabia, intervin diferitele zgomote ale camerei. Căștile fiecărui spectator, care aude cum curge apa la duș sau șampania în pahare, îi accentuează percepțiile, dilatându-i senzația că se află chiar acolo, în mijlocul personajelor. Un ziarist de vârstă medie așteaptă întâlnirea cu fosta lui prietenă mult mai tânără. Relația se construiește pas cu pas, lent, în timp real, cu tăceri, cu momente de pauză, cu mici extratexte care sporesc verosimilitatea. Ghidați de regizorul Bobi Pricop, cei doi actori, Sebastian Marina și Mădălina Mușat, evoluează cu o credibilitate fără pată. Nuanțele, privirile, gesturile, înaintările pe jumătate, urmate imediat de impulsuri retractile, mai ales în ceea

ce o privește pe fată, aduc în fața publicului o relație extrem de adevărată și de complexă. Sebastian Marina, în *emploi*, bărbatul macho, dar deloc monocord, cu tușe de sensibilitate și de afecțiune, cu nevoia de a proteja fata, prezintă toate hibeles unei masculinități robuste: rasist („Urâsc orașul ăsta. Cum pute! Țigani pakistanezi peste tot”), homofob („Nu-mi plac hainele tale. Arăți ca o lesbiană. Nu ești prea sexy”), manipulator, dispus să-și exercite controlul emoțional și să recurgă natural la mici sentențe afective, mai ales

Continuarea o găsiți în ediția tipărită a revistei "Teatrul azi" nr 7-8/2022.

fata simplă la minte să se simtă prost, să-i inducă instinctiv accente de culpabilitate, atunci când ea îl refuză, să-i stârnească compasiunea (are și mo-

Vă mulțumim că ne citiți!

tivul de a conduce jocul și conversația, de a umple golurile din comunicare, de a depăși momentele de stânjeneală. Oricât de macho ar fi personajul acesta în permanentă alertă, care scoate pistolul la orice bătaie la ușă, oricât de rebarbativă ar fi (și este!) obișnuința lui de a se plasa în poziție masculin-paternalistă, afecțiunea lui pentru fată este reală, manifestându-se dincolo de ceea ce exprimă cuvintele. Cu atât mai crâncen va fi ceea ce se întâmplă cu cât cei doi întruchipează oameni reali, nu scheme simplificate de personaj.

Iar Mădălina Mușat este absolut o poezie. Minunată actriță, într-o tipologie chistică, un miel bun, blând, cald și zâmbăreț, gata de dus la sacrificiu! Inocentă, vegetariană, simplă, dar expresivă, în blugi și cu coadă de cal, sensibilă peste